

XXXIX OLIMPIADA GEOGRAFICZNA

Zawody II stopnia pisemne – podejście 3

Zadanie 14.

Poniżej zamieszczono opisy 12 wysp (archipelagów). Rozpoznaj wyspy (archipelagi) i wpisz ich nazwy do tabeli (strona 3). Wpisz tam także liczby, którymi oznaczono położenie wysp (archipelagów) na mapie (załącznik 1) oraz podaj ich przynależność polityczną.

Uwaga! W przypadku wysp, które pozostają w jakiejś formie zależności od państw europejskich, nie należy podawać, jaki to jest rodzaj zależności, ale wyłącznie nazwę państwa (np. Francja).

Do opisów 1-6 dołączono pytania dodatkowe. Wpisz do ostatniej kolumny tabeli (strona 3) literę, którą oznaczono prawidłową odpowiedź (a, b, c lub d).

A. Wyspa wulkaniczna (ok. 5,6 tys. km²), słynna z bujnej roślinności, pięknych plaż i bogatej kultury, jeden z „turystycznych rajów”, znana też jako „hinduistyczna wyspa w morzu islamu”.

Pytanie dodatkowe:

Świątym miejscem dla wyznawców hinduizmu jest:

- a) Kairuan
- b) Mauzoleum Tadż Mahal w Agrze
- c) Waranasi (Benares)**
- d) Złota Świątynia w Amritsarze

B. Archipelag o powierzchni 53 km², w minionych wiekach gniazdo piratów. Liczne niewyjaśnione zaginięcia statków i samolotów na pobliskich wodach dały początek opowieściom o tajemniczym „trójkącie”, który wziął od archipelagu nazwę.

Pytanie dodatkowe:

Współcześnie za obszar najbardziej zagrożony atakami piratów morskich uważa się:

- a) Ocean Atlantycki u wybrzeży Maroka i Sahary Zachodniej
- b) Ocean Indyjski u wybrzeży Somalii**
- c) południową część Morza Karaibskiego
- d) Zatokę Bengalską

C. Tropikalna wyspa chińska (ok. 34 tys. km²), górzysta na południu, obszar intensywnego rolnictwa, turystyki i szybko rozwijającego się przemysłu, czemu sprzyja status specjalnej strefy ekonomicznej.

Pytanie dodatkowe:

Typową rośliną uprawianą na wyspach strefy międzyzwrotnikowej jest:

- a) palma daktylowa
- b) palma dum
- c) palma kokosowa**
- d) palma miodowa

D. Wyspa w archipelagu Antyli (ok. 11 tys. km²), znana ze złóż boksytów, ojczyzna reggae. Pochodzi z niej wielu znanych sprinterów.

Pytanie dodatkowe:

Odkrywcą tej wyspy był:

- a) Amerigo Vespucci
- b) Ferdynand Magellan
- c) James Cook
- d) Krzysztof Kolumb

E. Górzysta wyspa (ok. 16,4 tys. km²), znana z wielkich złóż rud niklu, w przeszłości miejsce zsyłki przestępców (w tym politycznych).

Pytanie dodatkowe:

Z faktu występowania złóż rud niklu wynika, że jedno z poniższych stwierdzeń jest na pewno fałszywe, ale pozostałe mogą być prawdziwe. Zdanie na pewno fałszywe to:

- a) Jest to wyspa pochodzenia koralowego.
- b) Na wyspie panuje klimat bardzo suchy.
- c) Na wyspie przeważają brzegi klifowe.
- d) Roślinność drzewiasta jest bardzo uboga ze względu na skażenie gleb.

F. Niewielka (122 km²), górzysta wyspa, niegdyś bezludna, potem roślinność jej całkowicie zniszczyły dziedziczące kozy. Znana jako miejsce zesłania i śmierci Napoleona Bonaparte.

Pytanie dodatkowe:

Europejskie mocarstwa kolonialne starały się zawładnąć niewielkimi, samotnymi wyspami na oceanach z różnych przyczyn. Z wymienionych niżej przyczyn tylko jedna nie jest prawdziwa. Zdanie fałszywe to:

- a) Ludność takiej wyspy stanowić mogła atrakcyjny rynek zbytu.
- b) Po osadzeniu na takiej wyspie niewolników można było rozwinąć gospodarkę plantacyjną.
- c) Wyspy służyły jako bazy zaopatrzeniowe (woda, warzywa, węgiel) w czasie długich podróży morskich.
- d) Wyspy te służyły jako miejsce zsyłki przestępców.

G. Koralowy archipelag (298 km²), którego podstawę gospodarki stanowi turystyka (ponad 70% PKB). By zachowania turystów nie kolidowały ze stylem życia muzułmańskiej ludności, wyznaczone są oddzielne wyspy, na których wycieczają turyści i oddzielne wyspy dla obywateli państwa.

H. Półpustynna, górzysta wyspa (ok. 3,6 tys. km²), znana z raf koralowych i zarośli smokowca (draceny) – eksporter „smoczej krwi”. Choć najbliższej z niej do Somalii, należy do innego państwa.

I. Niegdyś „raj turystyczny” i „perła Oceanu”. Wyspa (ok. 65,6 tys. km²), spustoszona wieloletnim konfliktem między dwiema grupami etnicznymi, od niedawna powoli odzyskuje dawną renomę.

J. Wyspa ta (ok. 30,8 tys. km²), należała niegdyś w części do Portugalii, a w części do Holandii. Dawna część portugalska została zajęta przez sąsiednie państwo i przez blisko 30 lat walczyła o niepodległość (uzyskała ją w 2002 r.). W pobliżu znajdują się podmorskie złoża ropy naftowej.

K. Wulkaniczny, pustynny i półpustynny archipelag (ok. 4 tys. km²), który wziął swoją nazwę od nieodległego przylądka. Językiem urzędowym na wyspach jest portugalski.

L. Wyspa (ok. 1,7 tys. km²), niegdyś wielkie centrum wywozu niewolników do państw arabskich, dziś słynie z wielkich plantacji goździków i turystyki.

Opis	Nazwa wyspy	Oznaczenie wyspy na mapie	Przynależność polityczna wyspy	Pytanie dodatkowe
A	Bali	18	Indonezja	c
B	Bermudy	1	Wielka Brytania	b
C	Hajnan (Hainan)	16	Chiny	c
D	Jamajka	3	Jamajka	d
E	Nowa Kaledonia	22	Francja	a
F	Wyspa Świętej Heleny	8	Wielka Brytania	a
G	Malediwy (Maledywy)	13	Malediwy (Maledywy)	
H	Sokotra	12	Jemen	
I	Cejlon (Sri Lanka)	14	Sri Lanka	
J	Timor	19	Indonezja/Timor Wschodni	
K	Wyspy Zielonego Przylądka	6	Republika Zielonego Przylądka (Cabo Verde)	
L	Zanzibar	9	Tanzania	

Zadanie 15.

Podkreśl lub wpisz poprawną odpowiedź.

A. Wyspą o największej na świecie liczbie mieszkańców jest:

- a) Honsiu
- b) Jawa
- c) Sumatra
- d) Wielka Brytania

B. Niektóre wyspiarskie państwa Oceanii mają znacznie większą powierzchnię należących do nich wód niż powierzchnię lądową. W przypadku Kiribati powierzchnia wód jest większa od powierzchni lądowej:

- a) ok. 8 razy
- b) ok. 80 razy
- c) ok. 800 razy
- d) ok. 8000 razy

C. Jedyłą na świecie wyspą, na której położone są 3 państwa, jest **Borneo (Kalimantan)**.

D. Polski antropolog i etnolog Bronisław Malinowski (m.in. autor książki „Życie seksualne dzikich”) prowadził badania na archipelagu:

- a) Markizów
- b) Nowej Zelandii
- c) Orkadów
- d) Wysp Trobriandzkich (Trobrianda)

E. Według źródeł pisanych pierwszym europejskim żeglarzem, który zobaczył wyspy Mikronezji był:

- a) Ferdynand Magellan
- b) James Cook
- c) Louis Antoine de Bougainville
- d) Pedro Fernando de Qirós

F. Wschodnie wybrzeża Antyli otrzymują znacznie większe opady niż wybrzeża zachodnie, ponieważ:

- a) porośnięte są lasami, a to powoduje dużą ewapotranspirację
- b) wilgoć przynoszą północno-wschodnie pasaty
- c) wybuchy wulkanów zwiększają ilość jąder kondensacji w powietrzu i ułatwiają skraplanie pary wodnej
- d) wysokie opady związane są z ciepłym Prądem Zatokowym

G. Archipelag Galapagos ma klimat suchy, ponieważ:

- a) dociera tam chłodny Prąd Peruwiański
- b) dociera tam ciepły Prąd Humboldta
- c) docierają tam suche wiatry znad pustyni Atacama
- d) wybuchy wulkanów ogrzewają powietrze tak silnie, że radykalnie zmniejszają wilgotność powietrza i nie może dojść do skroplenia pary wodnej

H. Najwyższa na świecie góra na wyspie, o wysokości przekraczającej 5000 m n.p.m., znajduje się na:

- a) Borneo
- b) Grenlandii
- c) Nowej Gwinei
- d) Ziemi Ellesmere'a

I. Wyspa Bożego Narodzenia – tak nazywają się dwie wyspy, leżące:

- a) jedna na Oceanie Indyjskim na południe od Cieśniny Sunda (Sundajskiej), a druga w Kiribati
- b) jedna u brzegów Izraela, a druga w Cieśninie Messyńskiej
- c) jedna u wejścia do Cieśniny Bassa, a druga w Vanuatu
- d) jedna w archipelagu Wysp Zielonego Przylądka, a druga w pobliżu Wyspy Wielkanocnej

J. Nazwa popularnego kostiumu kąpielowego bikini pochodzi od:

- a) licznie odwiedzanego przez turystów wodospadu na Hawajach
- b) plaży na Tahiti w Polinezji Francuskiej
- c) wulkanu w Filipinach na wyspie Mindanao
- d) wyspy w archipelagu Wysp Marshalla, na której przeprowadzono próby z bronią jądrową